

Poymenova A.A. Leksicheskaya oshibka v svete strategiy preodoleniya kommunikativnykh zatrudneniy pri pol'zovanii inostrannym yazykom [Lexical error in the light of strategies for overcoming communicative difficulties when using a foreign language]: avtoref. dis... kand. filolog, nauk. Tver', 1999. 15 s.

Bachman L. Fundamental Considerations in Language Testing. Oxford: University Press, 1990. 408 p.

Bialystok E., Kellerman E. Language strategies in the classroom. *Communication and learning in the classroom community*. Singapore: SEAMEO RELC, 1987. P. 160–175.

Buscha A., Szita S. Begegnungen Deutsch als Fremdsprache A1 [Encounters German as a foreign language]. Leipzig: Schubert Verlag, 2020. 252 S.

Canale M., Swain M. Theoretical Bases of Communicative approaches to second language teaching and testing. *Applied Linguistics*. 1980. №1. P. 1–47.

Duff A.P. The lexical generation gap: a connectionist account of circumlocution in Chinese as a second language. *Communication Strategies. Psycholinguistic and Sociolinguistic Perspectives*. London, New-York: Longman, 1997. P.192–215.

Kasper G. Repair in Foreign Language Teaching. *Learning, Teaching and Communication in the Foreign Language Classroom*. Aarhus: Aarhus Univ. Press, 1986. P. 23–39.

Kiyko S. Faux amis als Interferenzquelle im DaF-Unterricht [Faux amis as a source of interference in DaF lessons]. *Festschrift für Ulrich Steinmüller zum 75. Geburtstag*. Hrsg. von Hartung N., Zimmermann K. Berlin: Universitätsverlag der TU, 2017. S. 151–172.

УДК 378. 3:81'243

FORMATION OF LEXICAL COMPETENCE IN HIGH SCHOOL STUDENTS ON THE BASIS OF PERIODICALS

ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ НА ОСНОВІ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ

Ольга ЛЕХ

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

o.lekh@chnu.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0003-4070-4742>

Тетяна КОСМІРАК

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

kosmirak.tetiana@chnu.edu.ua

The article highlights the tasks, structure and the results of the pedagogical experiment, organized to examine the effectiveness of the designed methodology of developing lexical competence in high school students on the basis of periodicals. The main national and foreign scientists' publications on the given theme have been analyzed.

Articles from German magazines «Deutsch perfekt» та «Vitamin de» and also lexical units which represent modern vocabulary of the language were selected in order to solve the given tasks. The system of exercises for developing lexical competence in high school students on the basis of periodicals was designed and experimentally checked. The system of exercises correlates with the stages of lexical competence forming. The advantages of authentic periodicals during foreign language learning were described. The tasks and stages of the pedagogical experiment conducting (ascertaining, forming, control) were determined. Students' level of lexical competence (autonomous, advanced, boundary, medium, introductory) was determined with the help of criteria of assessing levels of lexical skills forming. Implemented analysis and comparative characteristics of pre-test and post-test have proved the effectiveness of the proposed methodology. It was defined that introduction of the authentic periodicals in an educational process was quite an effective way of forming lexical competence in high school students because there was a positive dynamic of increasing the level of forming of lexical competence of high school students.

Key words: lexical competence, pedagogical experiment, levels of formation, periodicals, high school students, pre-test, post-test.

У запропонованій статті висвітлено завдання, структуру та результати педагогічного експерименту, який організовано з метою перевірки ефективності розробленої методики формування лексичної компетентності в учнів старших класів на основі періодичних видань. Проаналізовано основні праці вітчизняних та зарубіжних науковців з даної тематики.

Для розв'язання поставлених завдань було відібрано статті з німецькомовних журналів «Deutsch perfekt» та «Vitamin de», а також лексичні одиниці, які репрезентують сучасний словниковий склад мови. Розроблено та експериментально перевірено систему вправ для формування лексичної компетентності в учнів старших класів на основі періодичних видань, яка співвідноситься з етапами формування лексичної компетентності. Описано переваги автентичних періодичних видань при вивченні іноземної мови. Розглянуто завдання та етапи проведення педагогічного експерименту (констатувальний, формувальний, контрольний). Визначено приналежність учнів до відповідного рівня володіння лексичною компетентністю (автономний, просунутий, рубіжний, середній, інтродуктивний) за допомогою представлених у статті критеріїв оцінювання рівнів сформованості лексичних навичок. Здійснено аналіз та порівняльну характеристику передекспериментального та післяекспериментального зрізів, які практично підтвердили дієвість запропонованої нами методики. Встановлено, що впровадження в навчальний процес автентичних періодичних видань є досить ефективним способом формування лексичної компетентності в учнів старших класів, адже спостерігається позитивна динаміка підвищення рівня сформованості лексичної компетентності старшокласників.

Ключові слова: лексична компетентність, педагогічний експеримент, рівні сформованості, періодичне видання, старшокласники, передекспериментальний зріз, післяекспериментальний зріз.

Вступ. Сучасна концепція навчання іноземних мов у ЗЗСО передбачає організацію навчального процесу на основі комплексу базових компетентностей загальнокультурного характеру. Однією із складових розвитку мовних умінь і навичок учнів є засвоєння іншомовної лексики – формування лексичної компетентності (далі ЛК). ЛК є елементом комунікативної компетентності, оскільки рівень сформованості комунікативних компетенцій безпосередньо залежить від якості оволодіння лексичною стороною мовної діяльності. Лексика в системі мовних засобів є найважливішим компонентом аудіювання та говоріння, читання та письма.

Тож під лексичною компетентністю розуміють «здатність людини до коректного оформлення своїх висловлювань і розуміння мовлення інших, яка базується на складній і динамічній взаємодії відповідних навичок, знань і лексичної усвідомленості» (Бігич, 2013, с. 215).

Питання формування ЛК досліджувала велика кількість вітчизняних (О.Б. Бігич, Н.Ф. Бориско, С.Ю. Ніколаєва, Ю.П. Федоренко, В.В. Ягупов) та зарубіжних (L. Adamsova, G. Kosa, A. Lehmann, A. Pilz, T. Sarich, A. Stork, J. Targonska, U. Winfried) науковців. Дослідженням методики формування ЛК на сучасному етапі займалися такі вчені, як А.В. Палецька-Юкало «Методика формування німецькомовної лексичної компетентності майбутніх учителів на основі автентичних художніх творів» (Палецька-Юкало, 2018), «Використання методу комунікативних завдань для формування іншомовної лексичної компетентності на основі автентичних художніх творів» (Палецька-Юкало, 2019), Н.В. Горбунова «Лексична компетенція дошкільного віку в сучасних дослідженнях» (Горбунова, 2010), І.П. Макаренко «Формування у студентів рецептивних лексичних навичок на основі системи текстів для читання» (Макаренко, 2010). Однак, проблема формування ЛК на основі періодичних видань залишається недостатньо вивченою, що й визначає актуальність нашого дослідження.

Мета даної розвідки полягає в теоретичному обґрунтуванні, практичній розробці та перевірці методики формування лексичної компетентності в учнів старших класів на основі періодичних видань. Для реалізації цієї мети поставлені такі завдання: 1) проаналізувати наукову літературу з проблеми навчання ЛК та методики навчання іноземної мови; 2) визначити критерії оцінювання рівня сформованості ЛК в учнів старших класів; 3) описати структуру проведення експериментального навчання, передекспериментального та післяекспериментального зрізів; 4) інтерпретувати результати педагогічного експерименту.

Матеріалом дослідження слугували статті з німецькомовних журналів «Deutsch perfekt» та «Vitamin de».

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань ми послуговувалися емпіричними та теоретичними методами педагогічного дослідження, які включають: педагогічний експеримент, педагогічне спостереження, тестування, аналіз і синтез, індукцію, дедукцію, узагальнення та порівняння.

Результати та обговорення. Для нашого дослідження актуальним є формування ЛК в учнів старших класів саме на основі періодичних видань. Періодичні видання є досить релевантним автентичним матеріалом, яким вчителі можуть доповнювати навчальну програму з іноземної мови. Інтегрування періодичних видань у навчальний процес має досить багато переваг. По-перше, періодичні видання пропонують широкий спектр актуальної інформації з усіх сфер життя, за допомогою якої, учні та вчителі постійно оновлюють свої знання. По-друге, використання автентичних текстів розвиває та вдосконалює навички читання, письма та аудіювання. Крім того, використання періодичних німецькомовних видань дає учням змогу відчувати «справжню мову», якою розмовляють носії та збагатити свій словниковий запас новими словами, конструкціями, виразами та ідіомами. Часто під час читання трапляються слова та конструкції, які раніше були невідомими, або ж належали до пасивної лексики. Пошук значення цих слів допомагає відкрити та зрозуміти прочитане, а також розширити словниковий запас.

Для того, щоб перевірити ефективність розробленої нами методики формування ЛК в учнів старших класів на основі періодичних видань, ми провели педагогічний експеримент, який передбачав розв'язання наступних завдань: 1) проведення передекспериментального зрізу у формі тестування для визначення початкового рівня сформованості лексичних навичок старшокласників; 2) аналіз результатів передекспериментального зрізу; 3) реалізація експериментального навчання за допомогою розробленої методики формування ЛК на основі періодичних видань; 4) проведення післяекспериментального зрізу у формі тестування; 5) трактування результатів післяекспериментального зрізу та порівняння їх з вихідними даними; 6) оцінка розробленого комплексу вправ та запропонованої методики формування ЛК.

Педагогічний експеримент проводився на базі Надвірнянського ліцею «Престиж» Івано-Франківської області. Учасниками були 20 учнів 11-го класу.

Експериментальне навчання здійснювалося в три етапи: констатувальний, формувальний та контрольний. Зміст та завдання етапів експерименту наведено у таблиці 1 (див. табл. 1).

Таблиця 1

Організація педагогічного експерименту

Етап	Завдання етапу
Констатувальний	Передекспериментальний зріз у формі тестування для визначення рівня сформованості ЛК в учнів старших класів
Формувальний	Впровадження розроблених вправ у навчальний процес
Контрольний	Післяекспериментальний зріз для перевірки засвоєння старшокласниками нової лексики

До проведення експерименту ми проаналізували програму з німецької мови для учнів 11-го класу ЗЗСО, а також підручник С.І. Сотникової «Німецька мова» (11-й рік навчання, рівень стандарту), за яким навчається експериментальна група, вибрали відповідну навчальну тему («Kunst»), яка містить шість підтем:

- 1) «Was sagt mir dieses Gemälde»
- 2) «Die Rolle der Kunst»
- 3) «Theater, Fernsehen oder Kino?»
- 4) «Fernsehen und Kino vs. Internet»
- 5) «Mein Lieblingsfilm»
- 6) «Festivals»

До цих підтем ми підібрали відповідні рубрики з періодичних видань «Deutsch perfekt» та «Vitamin de»:

- 1) «700 Jahre Kunst» («Deutsch perfekt», 2020)
- 2) «Kein Sinn für Kunst» («Deutsch perfekt», 2021)
- 3) «Liebe zum Theater» («Vitamin de», 2013)
- 4) «Filmpaläste und Heimkino» («Vitamin de», 2015)
- 5) «Der Tatort» («Vitamin de», 2016)
- 6) «Auf dem Musikfestival» («Vitamin de», 2018)

До даних рубрик ми розробили низку лексичних вправ, які допоможуть не тільки перевірити знання учнів, а й краще їх засвоїти.

Перш ніж проаналізувати результати передекспериментального зрізу, розглянемо рівні володіння ЛК та критерії їх оцінювання, які ми запропонували. У дослідженні ми послуговувалися рівнями ЛК, які визначені Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти. Критерії оцінювання передекспериментального та післяекспериментального зрізів, а також розподіл балів висвітлено в таблиці 2 (див. табл. 2).

Таблиця 2

Критерії оцінювання рівнів сформованості ЛК на основі періодичних видань

Рівень	Лексична компетентність	К-сть балів
Автономний	Має великий словниковий запас і може легко використовувати перифрази, якщо є прогалини в словниковому запасі. Очевидний пошук слів або вдавання до стратегій уникнення трапляються рідко.	32–40
Просунутий	Володіє великим словниковим запасом у своїй предметній області та більшості загальних тем. Може змінювати формулювання, щоб уникнути частого повторення. Точність використання лексики загалом висока, хоча є певні плутанини, прогалини та неправильний вибір слів, які в цілому не заважають спілкуванню.	24–32
Рубіжний	Демонструє гарне володіння базовою лексикою більшості тем, які стосуються повсякденного життя, але все одно припускається елементарних помилок, під час роботи з незнайомими темами та ситуаціями.	16–24
Середній	Має достатній словниковий запас для вирішення рутинних, повсякденних справ у знайомих ситуаціях та на знайомі теми.	8–16
Інтродуктивний	Володіє базовим запасом окремих слів і фраз, пов'язаних з конкретними ситуаціями.	1–8

Як зазначено в таблиці 2, кожному рівню відповідають конкретні характеристики, за якими легко можна визначити приналежність учня до того чи іншого рівня, що ми і зробили за допомогою передекспериментального та післяекспериментального зрізів.

У ході констатувального та контрольного етапів учням було запропоновано пройти тестування, яке містить 25 тестових завдань різних видів. Наприклад, вибрати одну правильну відповідь із декількох запропонованих:

Завдання 1. Was gehört zur Literatur?

- a) das Theaterstück
- b) das Gedicht
- c) der Jazz
- d) der Spielfilm

Завдання 2. Welches Filmgenre wird gemeint?

Der Film zeichnet sich durch eine hohe Dynamik und viele gefährliche Szene aus.

- a) der Horrorfilm

- b) der Dokumentarfilm
- c) der Thriller
- d) der Actionfilm

Завдання 3. Welche Kunstgattung wird gemeint?

Das ist eine szenische Darstellung einer Geschichte oder eines Ereignisses in Form einer Kommunikation zwischen Darstellern und dem Publikum. Auch das Gebäude, wo das präsentiert wird, heißt.

- a) Musik
- b) Malerei
- c) Theater
- d) Literatur

Ще одним із видів завдань були тести на встановлення відповідностей:

Завдання 1. Verbinde Synonyme mit einander!

1) das Seegemälde	a) das Bild
2) die Skizze	b) die Marine
3) das Porträt	c) der Entwurf
4) das Gemälde	d) das Bildnis

Завдання 2. Verbinde Antonyme mit einander!

1) realistisch	a) loben
2) kritisieren	b) verdeckt
3) abstrakt	c) idealistisch
4) sichtbar	d) konkret

Результати передекспериментального зрізу представлено в таблиці 3 (див. табл. 3).

Таблиця 3

Рівень сформованості ЛК в учнів 11-го класу на констатувальному етапі

Рівень	К-сть учнів	%
Інтродуктивний	8	40
Середній	7	35
Рубіжний	4	20
Просунутий	1	5
Автономний	0	0

Аналізуючи дані сформованості ЛК учнів старших класів можна констатувати, що більшість з них володіє інтродуктивним рівнем (40%). 35% школярів мають середній рівень. Рубіжний рівень продемонструвало 20% старшокласників і тільки 5% – просунутий рівень. Ніхто з одинадцятикласників немає автономного рівня. Такі результати тестування вказують на низький рівень володіння ЛК учнями старших класів ЗЗСО та на необхідність її формування та розвитку.

Наступним кроком було проведення експериментального навчання, тобто впровадження розробленої нами системи вправ до вибраних рубрик з періодичних видань у навчальний процес відповідно до етапів формування ЛК (ознайомлення, семантизації та автоматизації нової лексики до запропонованої учням теми), які передбачають виконання некомунікативних, умовно-комунікативних та комунікативних вправ. На першому етапі виконуються рецептивно-репродуктивні вправи на розпізнавання, наслідування та називання лексичних одиниць. На даній стадії варто застосовувати наочні, словесні та пояснювально-ілюстративні методи навчання, які можуть вказувати на інтерпретацію слова чи фрази, і, таким чином сприяти первинному закріпленню лексики. В основі другого етапу лежать продуктивні умовно-комунікативні вправи, до яких належать мовні завдання та ситуації, що забезпечують інтерактивність та вміння використовувати зорові та слухові смислові опори. Це можуть бути відповіді на різноманітні запитання, постановка власних запитань до поданих параграфів, самостійне вживання лексичних одиниць у словосполученні чи реченні.

Мета третього етапу – навчити учнів автоматизації своїх дій з новими лексичними одиницями на рівні тексту, тобто використовувати нові лексичні одиниці в коротких висловлюваннях різного характеру. Саме на цій стадії вдосконалюються лексичні навички

учнів. Завдання, що виконуються на цьому етапі, є комунікативними та майже не контролюються вчителем, вони призначені для індивідуальної та групової роботи. Такі вправи також мають містити мовну ситуацію та мовленнєве завдання.

Результати проведеного експерименту відображає післяекспериментальний зріз. Аналіз даних післяекспериментального зрізу подано в таблиці 4 (див. табл. 4).

Таблиця 4

Рівень сформованості ЛК в учнів 11-го класу на контрольному етапі

Рівень	Кількість учнів	%
Інтродуктивний	2	10
Середній	3	15
Рубіжний	9	45
Просунутий	5	25
Автономний	1	5

Аналіз післяекспериментального зрізу показав, що два учні мають інтродуктивний рівень, троє старшокласників продемонстрували середній рівень. Рубіжний рівень виявлено у дев'ятох учнів, просунутий – у п'ятох. Один із учнів має автономний рівень.

Для кращого унаочнення пропонуємо порівняти дані передекспериментального та післяекспериментального зрізів (див. рис. 1).

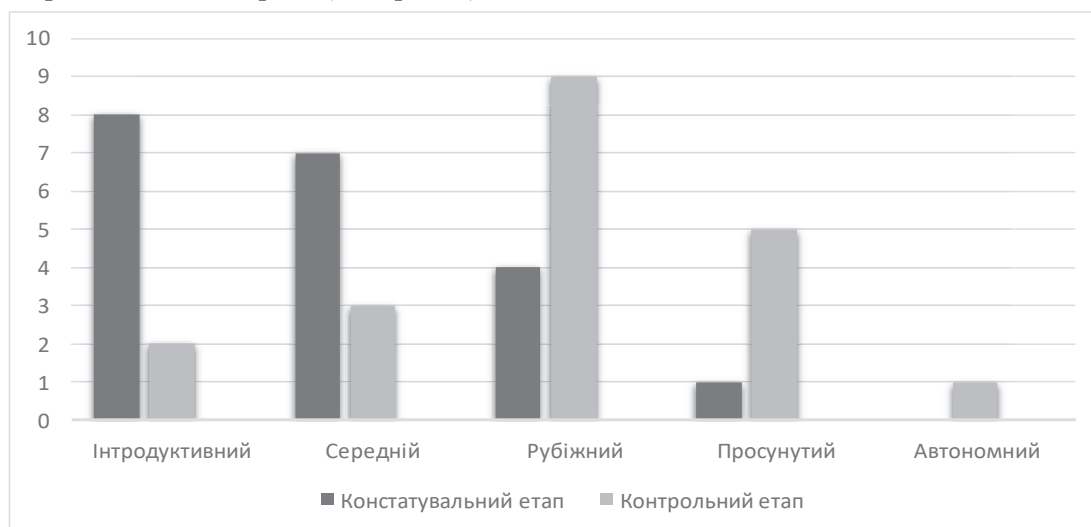

Рис. 1 Порівняльна характеристика констатувального та контрольного етапів дослідження

Висновки. На основі проведеного дослідження можна зробити висновок, що запропонована методика формування ЛК в учнів старших класів на основі періодичних видань є ефективною. Про це свідчить порівняльна характеристика констатувального та контрольного етапів педагогічного експерименту. Було виявлено, що після виконання розробленої нами системи вправ кількість правильних відповідей збільшилась. Серед учнів спостерігається перехід від нижчого рівня до вищого. Так, наприклад, кількість учнів, які продемонстрували інтродуктивний рівень зменшилось з восьми до двох (у відсотковому відношенні в чотири рази). Кількість одинадцятикласників, які мають середній рівень, збільшилась з трьох до семи (у відсотковому відношенні у два рази), рубіжний – з чотирьох до дев'яти (у відсотковому відношенні у два рази) і просунутий – з одного до п'яти (у відсотковому відношенні у п'ять разів). Один старшокласник володіє автономним рівнем, що вказує на позитивну динаміку розвитку лексичних навичок в учнів старших класів.

Формування лексичної компетенції є важливою складовою процесу формування іншомовної комунікативної компетентності. Використання автентичного матеріалу з

періодичних німецькомовних видань забезпечує розвиток позитивного ставлення до комунікативно виправданого, влучно сказаного слова.

Список літератури

Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. / за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

Горбунова Н.В. Лексична компетенція дошкільного віку в сучасних дослідженнях. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі*. 2010. Вип. 8. С. 85–91.

Макаренко И.П. Формирование у студентов рецептивных лексических навыков на основе системы текстов для чтения: автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00. 02. Минск, 2010. 26 с.

Палецька-Юкало А.В. Методика формування німецькомовної лексичної компетентності майбутніх учителів на основі автентичних художніх творів: дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.02 / Терноп. нац. пед. ун-т. ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2018. 248 с.

Палецька-Юкало А.В. Використання методу комунікативних завдань для формування іншомовної лексичної компетентності на основі автентичних художніх творів. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2019. № 2. С. 81–90.

Ягупов В.В., Свистун В.І. Компетентнісний підхід до підготовки фахівців у системі вищої освіти. *Наукові записки НаУКМА. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота*. 2007. Т. 71. С. 3–8.

Adamsova L. Einige Bemerkungen zur Wortschatzkompetenz. *Journal for Research of Languages and Intercultural Communication of the Faculty of Applied Languages, University of Economics in Bratislava*. 2014. № 5. S. 9–16.

Kosa G. Lexikalische Kompetenz im schulischen Fremdsprachenunterricht. *Institute of German Studies, Department of Germanic Literatures University of Debrecen*. 2019. Werkstatt 14. S. 30–42.

Targonska J., Stork A. Vorschläge für ein neues Modell zur Beschreibung und Analyse lexikalischer Kompetenz. *Zeitschrift für Fremdsprachenforschung*. 2013. 24, № 1. S. 71–108.

Winfried U. Das Verhältnis von allgemeiner Sprachkompetenz und Wortschatzkompetenz. *Wortschatzarbeit*. Baltmannsweiler: Schneider Verlag Hohengehren. 2011. С. 127–132.

Lehmann A., Pilz A., Sarich T. Wortschatzarbeit im Deutschunterricht. URL: <https://cutt.ly/3ZCuCgb>

References

Bihych O. B., Borysko N. F., Boretska H. E. ta in./ zazahaln. red. S. Yu. Nikolaievoi. *Metodykanavchanniainozemnykh mov i kultur: teoriia i praktyka: pidruchnykdlia stud. klasychnykh, pedahohichnykh i lnhvistychnykhuniversityetiv*. [Methods of teaching foreign languages and cultures: theory and practice: a textbook for students. classical, pedagogical and linguistic universities]. Kyiv: Lenvit, 2013. 590 S.

Horbunova N.V. Leksychna kompetentsiia doshkilnoho viku v suchasnykh doslidzhenniakh. *Pedahohika formuvannia tvorcho iosobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkoli*. 2010. Vyp. 8. S. 85–91.

Makarenko Y.P. Formyrovanye u studentov retseptyvnykh leksychnykh navykov na osnove systemy tekstov dlia chteniya: avtoref. dys. kand. ped. nauk: 13.00. 02. Mynsk, 2010. 26 s.

Paletska-Yukalo A.V. Metodyka formuvannia nimetskomovnoi leksychnoi kompetentnosti maibutnykh uchyteliv na osnovi avtentychnykh khudozhnykh tvoriv: dys. nazdobuttianauk. stupeniakand. ped. nauk: 13.00.02 / Ternop. nats. ped. un-t. im. V. Hnatiuka. Ternopil, 2018. 248 s.

Paletska-Yukalo A.V. Vykorystannia metodu komunikatyvnykh zavdan dlia formuvannia inshomovnoi leksychnoi kompetentnosti na osnovi avtentychnykh khudozhnykh tvoriv. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii*. 2019. № 2. S. 81–90.

Yahupov V.V., Svystun V.I. Kompetentnisnyi pidkhid do pidhotovky fakhivtsiv u systemi vyshchoi osvity. *Naukov izapysky NaUKMA. Pedahohichni, psykhohohichni nauky ta sotsialna robota*. 2007. Т. 71. S. 3–8.

Adamsova L. Einige Bemerkungen zur Wortschatzkompetenz. *Journal for Research of Languages and Intercultural Communication of the Faculty of Applied Languages, University of Economics in Bratislava*. 2014. № 5. S. 9–16.

Kosa G. Lexikalische Kompetenz im schulischen Fremdsprachenunterricht. *Institute of German Studies, Department of Germanic Literatures University of Debrecen*. 2019. Werkstatt 14. S. 30–42.

Targonska J., Stork A. Vorschläge für ein neues Modell zur Beschreibung und Analyse lexikalischer Kompetenz. *Zeitschrift für Fremdsprachenforschung*. 2013. 24, № 1. S. 71–108.

Winfried U. Das Verhältnis von allgemeiner Sprachkompetenz und Wortschatzkompetenz. *Wortschatzarbeit*. Baltmannsweiler: Schneider Verlag Hohengehren. 2011. С. 127–132.
Lehmann A. Pilz A. Sarich T. Wortschatzarbeit im Deutschunterricht. URL: <https://cutt.ly/3ZCuCgb>

Джерела ілюстративного матеріалу

Deutsch perfekt Spezial. *Ein Sprachmagazin der Zeit Gruppe*. 2021. № 2. 70 S.

Deutsch perfekt. *Ein Sprachmagazin der Zeit Gruppe*. 2020. № 6. 78 S.

Vitamin de. *Journal für junge Deutschlerner*. 2013. №59. 40 S.

Vitamin de. *Journal für junge Deutschlerner*. 2015. №64. 50 S.

Vitamin de. *Journal für junge Deutschlerner*. 2016. № 68. 40 S.

Vitamin de. *Journal für junge Deutschlerner*. 2018. № 77. 44 S.

УДК 378.147.091.33-028.17:[811.112.2'42:659

DEVELOPMENT OF ASSOCIATIVE CONNECTIONS IN THE FORMATION OF LISTENING COMPETENCE (BASED ON THE MATERIAL OF THE GERMAN ADVERTISING DISCOURSE) РОЗВИТОК АСОЦІАТИВНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ПРИ ФОРМУВАННІ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АУДІЮВАННІ (НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОГО РЕКЛАМНОГО ДИСКУРСУ)

Ольга НАЙДЕШ

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

o.najdesh@chnu.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0002-2293-6921>

Аліна БІЛОКОПИТА

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

bilokopyta.alina@chnu.edu.ua

The article examines development of associative connections during the formation of students' competence in listening based on German-language advertising discourse. The analysis of home and foreign scientists' works done in the field of the formation of students' competence in listening was carried out. When checking the associative potential of advertising material, a complex methodological approach to processing information has been applied, which includes a number of methods, i.e. analysis, synthesis, comparison, generalization, analogy, descriptive, and statistical (chi-square criterion, coefficient of mutual conjugation). Based on the outlined auditory goals in the process of the development of competence in listening, an analysis of the key components of the advertising material was carried out, and the effectiveness of the advertising campaign, based on the correctly formed sound image of the trademark, was proven. As a result of the phonosemantic and phonetic analysis of the advertising material, a permanent associative potential was revealed in the product name and advertising slogan. To solve the set tasks, 374 names of advertising goods and 618 advertising slogans were classified and examined in terms of the relationship between sound and content (symbolic meaning of sounds), and advertising material was differentiated by the category of the goods. When analyzing trademarks, the patterns of repeated vowel and consonant sounds have been observed, which affect the clarity and brevity of the sound. The effectiveness of phonetic-associative communication as an additional tool in developing students' competence in listening has been statistically proven. During the study of the advertising slogans with regard to the phonosemantic methods of activating the associative potential of the slogan, assonance, alliteration, onomatopoeia, synesthesia, repetition, and tautology were singled out, which directly form the phonetic competence of the listener. The work proves that the dominance of alliteration over assonance among advertising slogans gives them loudness, rhythm, and expressiveness. In order to confirm the initial hypothesis put forward by us, examples of exercises based on advertising material to establish an associative connection are offered.